

ἐπισχύοντες αὐτήν διὰ τοῦ παραδείγματος τῆς εὐσεβείας, διότι εἶναι αἰσχος τῇ ἀληθείᾳ νὰ ἀγνοῶσι, οἱ πλείστοι τῶν παρ' ἡμῖν ἐπιστημόνων καὶ ἐγγραμμάτων τὴν Ἁγίαν Γραφήν καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς θρησκείας των, ἐν ᾧ παρὰ τοῖς χριστιανοῖς τῶν ἄλλων ἐθνῶν ἡ Ἁγία Γραφή εἶναι κοινὸν ἐγκόλιον.

Πατάξατε δι' ἀμειλικτου τιμωρίας τοὺς διδασκάλους καὶ καθηγητὰς ἐκείνους οὕτως, ἐν ᾧ ἐτάχθησαν πρὸς καθοδήγησιν τῆς νεότητος εἰς τὴν ὁδὸν τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς ἀρετῆς, γενόμενοι ἐπιλήσμονες τῆς ἱερᾶς των ἀποστολῆς καθίστανται ὀλετῆρες αὐτῆς

διὰ τε τῆς ψυχρότητος καὶ τῆς ἀδιαφορίας, ἔστιν ὅτε καὶ διὰ τῶν ἀσεβῶν ἐκφράσεων των κατὰ τῆς θείας ἡμῶν θρησκείας.

Πρὸς τοῦτοις λάβετε ταχεῖαν πρόνοιαν περὶ μορφώσεως κατωτέρου κλήρου δυναμένου νὰ συντελῇ εἰς τὴν ἠθικοποίησιν τοῦ λαοῦ καὶ τὴν ἀναζωπύρησιν τοῦ ἤδη κατεψύγμένου θρησκευτικοῦ αἰσθήματος διὰ τοῦ θείου κηρύγματος, διότι εἶναι λυπηρὸν τῇ ἀληθείᾳ μετὰ ἑκατονταετῆ καὶ πλέον ἐλεύθερον βίον νὰ ἔχη τὸ ἔθνος ἱερεῖς οἴους εἶχε κατὰ τοὺς ζοφεροὺς χρόνους τῆς δουλείας. Τὸ πῶς θὰ ἀναπτύξομεν εἰς τὸ ἐπόμενον ἄρθρον μας.

(Ἀκολουθεῖ).

ΓΡΑΦΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Ἡ ΠΑΛΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ ὡς ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ

ΙΔ'.

«Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς· συναχθήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς συναγωγὴν μίαν, καὶ ἐσθήτω ἡ ξηρὰ... Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὴν ξηρὰν, γῆν, καὶ τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσε **Ὀκαλίσσης**· καὶ ἶδεν ὁ Θεὸς ὅτι καλόν.

Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· ὀλισθησάτω ἡ γῆ βοτάνων χόρτου, σπείρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα, καὶ ζῴον κάρπιμον ποιῶν καρπόν, οἷ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος εἰς ὁμοιότητα, ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἐγένετο οὕτως... Καὶ ἐγένετο ἑσπέρκ, καὶ ἐγένετο πρῶτ, ἡμέρα τρίτη». (Γεν. 1,9-13)

Ἀφοῦ προητοίμασε καὶ ἐστειρέωσε τὸ βασίλειον Κράτος τοῦ Ἀγγελικοῦ κόσμου· ἀφοῦ ἔθεσε τὰ θεμέλια καὶ ἐχάραξε τὰ ὅρια τοῦ οὐρανοῦ, ὁ καλὸς Θεός, ἐν τῇ παντοφίᾳ Του καὶ ἀκριδέστερον ἐν τῇ ἀπειρῇ Αὐτοῦ ἀγαθότητι καὶ ἀγάπῃ ἄρχεται προετοιμάζων—**κτίζει** τὴν κατοικίαν καὶ τὸ βασίλειον τοῦ ἀναμενομένου ἐπιγεῖου βασιλείου, τοῦ ἀνθρώπου, καὶ τῶν ἐμφύχων ὀπηκῶν του, τῶν ἰχθύων καὶ λοιπῶν.

Προετοιμάζει τὴν γῆν καὶ δι' ἐνὸς προετοιμασίου Αὐτοῦ, τὰ ὕδατα συνάγονται εἰς συναγωγὴν μίαν, τὰς Ὀκαλίσσης καὶ ἀναφαίνεται ἡ ξηρὰ—γῆ! Ἀναφαίνονται αἱ ὠρεαὶ καὶ θάλασσαι μετὰ τὰ κυανὰ τῶν ὕδατα, τὰ μειδιῶντα καὶ γελῶντα καὶ κάποτε ἀπὸ θυμὸν ὀγκουόμενα κύματά των. Ἀναφαίνεται ἡ γῆ καὶ

«τὰ ὄρη τὰ παμμέγιστα ἐξαιρῶνται βιαίως
καὶ εἰς νέφη βράζει τὰς γυμνάς ἐκτείνουσι πλατέως.

- » Ἐπὶ στρώματος στρώμα ὑψοῦται
- » Ὑψηλά τ' ἐπὶ λόφων ἀπλοῦται,
- » Εἰς μικρὸν τε εὐρύν τε ἐρρίζοντα τρέχει
- » Καὶ αὐτῶν σκιὰς πανταχῶς περρέχει·
- » διότι ὁ ἥλιος εἰστέτι οὐκ ἔην.»

Ἀναφαίνονται ἡπειροὶ καὶ νῆσοι, κόλποι, ἀκρωτήρια καὶ λίμναι. Ἐμφανίζονται οἱ ὠρεοὶ ποταμοί, τὰ τερπνὰ ρυάκια, οἱ θυμομένοι καὶ ἐρμητικοὶ χει-

μαρροι.—**Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς ὅτι καλόν**. Καλόν, ἀλλ' ἡ γῆ ἔχει ὑψηλότερον καὶ ἐγενέστερον προορισμόν· μέλλει νὰ χρησιμεύτῃ ὡς κατοικία, ὡς ἔθνος τοῦ ἀναμενομένου θαλίως· ἀνάγκη λοιπὸν νὰ **στολισθῇ**, νὰ περιδληθῇ ἐορτάσιμον περιβολήν, νὰ ἀναφορήσῃ. Ἀνάγκη νὰ παρουσιάσῃ ὅτι καλὸν εἰς ῥῶπιν· ὅτι ἀρετῶν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἴδειν ὅτι ὠρεῶν πρὸς τέρψιν καὶ χερᾶν καὶ ἐπαύξει τινος εὐδοκίμου καὶ μακαριότητος. Καὶ ὁ καλὸς Θεὸς μεριμνῶν καὶ περὶ τούτου προετάρτει: «Βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνων χόρτου..... Καὶ ὁ λόγος ἦν ἔργον εὐθὺς».—Καὶ ἴδου ἀμέτως ἀναφαίνονται «δένδρα ὑψηλά, ἀγνωστὰ τῇ ποιήσῃ τῇ κάλιᾳ—τ' ἀκκνιθωτὰ στελέχη τινεῖς οὐρανὸν ὑψοῦσι, καὶ ἐν μεσημβρίᾳ πόρρωτε τὸ σκότος ἐφαπλοῦσιν.—ἴδου τὰ κρήνη τοῦ ἀγροῦ, τὰ ἄνθη τῶν λειμῶνων· ἴδου πικράδεισι τερπνοί, καρποὶ γλυκεῖς καὶ εὖστοι. Ἐπί τῃ εἶναι τὸ ἐνδοξόν σου ἔργον, Πάτερ τῶν ἀγαθῶν, Παντοδύναμη».

Καὶ ἐρωτᾶται ὁ εὐθὺς, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μελετῶν καὶ διδάσκων τὴν ἁγίαν Γραφήν, ὡφελῆται καὶ ὡφελῆται ἡ βλάπτει καὶ ζημιοῦται. Ἡ λογικὴ λέγει:

«Ὁ τὰς ἰδίας ὄρας, αἰε ἀκίρων,
συντόνῃ προσπαθεῖα πρὸς ἐντιμὸν σκοπὸν
ζωῆς τε καὶ θανάτου τὸ κέντρον ἀποσπά,
σὺν φύσει τε βαδίζει καὶ εἰρήνην ἀγκυρᾷ.»

Ἡ Ἁγία Γραφή, λοιπὸν, ἀνακηρύσσά μου, εἶνε πρόχειρος· ἡ δὲ σπουδὴ αὐτῆς καὶ μελέτη χρησιμωτάτη, διότι ὁ μελετῶν αὐτήν καὶ ἐν αὐτῇ ἀσχολούμενος, «ἀδόλοσχῶν», οὐδὲν ἄλλο ἀνακινῶσκει καὶ βλάπτει εἰμὴ τὴν τοῦ Θεοῦ παρουσίαν. Πρότεξέ! Κάθε λόγος καὶ κοιλία, κάθε πέτρομα καὶ δένδρον, κάθε φύλλωμα καὶ ἄλλος δὲν εἶνε σφραγίς, ἐντυπον σημεῖον καὶ βεβαίωσις, ὅτι ἐπ' αὐτῶν ἐτέθησαν εἰς δάκτυλοι Ἐκείνου, ὁ ὅποιος ὀμνῆται ἐπί τῆς δια μέσου αὐτῶν καὶ τῆς Γραφῆς;

«Καὶ εἰς δένδρα εὐρίσκεις γλώσσης
καὶ εἰς ρύκκας βιβλία
καὶ εἰς λίθους ὀμιλίαι
καὶ ἐν παντὶ τὸ ἀγαθόν».—
Ἐπίσθεν δὲ πάντων τούτων
δὲν διακρίνεις τὸν Θεόν;

* Μελέτα την Γραφήν, αναγνώστα σπούδασον ἐν αὐτῇ καὶ αὐτὴν καὶ ἔσο βέβαιος ὅτι ὄχι μόνον θέλεις εὐρύνει τὰ ὄρια τῶν γνώσεών σου ἐξ αὐτῆς, ἀλλὰ, καὶ τὸ σπουδαιότερον, θέλεις ζῆσθαι καὶ στερεώθει τὰς θρησκευτικὰς σου πεποιθήσεις· θέλεις ἐλευθερώσει τὸ πνεῦμα σου ἀπὸ πολλῶν καὶ λυπηρῶν διττυχιῶν καὶ φόβων, εἰ ὅποιοι δυσχεραίνουν τὸν δρόμον τῆς ζωῆς σου· θέλεις τέλος συντελέσει καὶ σύ εἰς τὴν ἐξακλουθήσῃν καὶ ἐπαύξεισιν τῆς εὐλαβείας καὶ τοῦ ἀφειλομένου σεβασμοῦ πρὸς τὸ βιβλίον τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἔδωκεν ὁ Θεὸς ἀντ' Αὐτοῦ, ἀντὶ εὐχόων καὶ φωτογραφίας Αὐτοῦ ἀναμνηστικῆς πρὸς ἡμᾶς.

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΠΡΟΦΗΤΕΥΣΕΝ ΩΣ ΘΕΑΝΘΡΩΠΟΣ

Τρανωτάτη ἐπίσης ἀπόδειξις τῆς Θεότητος τοῦ Χριστοῦ εἶναι καὶ ἡ μέγχι κεραίας ἐκπλήρωσις τῶν σαφῶς, λεπτομερῶς καὶ Θεϊκῶς ἐξενεχθεισῶν προφητειῶν Του. Πᾶς ἄνθρωπος φράσει ἀδυνατεῖ νὰ γνωρίσῃ καὶ διη ἀφ' ἑαυτοῦ μέλλον ὅπερ καλύπτει πέπλος ἀγνοίας. Ἐπειδὴ τὰ ἴδια αἴσια παράγουν τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα, ἐπὶ τῇ βίβσει ὀρισμένων προϋποθέσεων, διὰ καταλλήλων συνδυασμῶν, καὶ συλλογισμῶν, καὶ ἐπὶ προηγουμένων παρομοίων γεγονότων στηριζόμενοι οἱ ἄνθρωποι, προλέγουσιν ἐν μέρει τὰ μέλλοντα καὶ ἔστιν ὅτε ἐπιτυγχάνουσιν εἰς τὰς προβλέψεις των. Ἀλλὰ περιλαμβάνονται εἰς τὸν κύκλον τῶν τοιούτων προβλέψεων καὶ εἰκασιῶν αἱ προφητεῖαι τοῦ Χριστοῦ; Ἄς ἴδωμεν. Εἶναι πρόβλεψις ἀνθρωπίνη τὸ νὰ λέγῃ π.χ. ὁ Χριστὸς ὅτι μετ' ὀλίγας ἡμέρας θὰ σταυρωθῇ καθ' ἣν ἀκριβῶς ἐποχὴν ἐν θριάμβῳ τὸν ὑποδέχονται ἑκατομμύρια λαοῦ ὡς Μεσσίαν, ἔτοιμα ὄντα νὰ τὸν ἀνακηρύξουν Βασιλεῖα; Καὶ ἂν διέβλεπεν ὅτι τὸ μῖσος τῶν Φαρισαίων θὰ τοὺς ὠδήγει μέγχι τοῦ νὰ τὸν θανατώσουν λογικῶς, δὲν ἔπρεπε νὰ υποθέσῃ δολοφονίαν; Πῶς προέβλεπε θάνατον Σταυρικὸν ἀπαγορευόμενον ὑπὸ τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου; Τὸ πολὺ δὲν ἔπρεπε νὰ εἰκάσῃ τὸν νόμιμον διὰ λιθοβολισμοῦ θάνατον, ἐφ' ὅσον μόνον οἱ κακοῦργοι ὑπὸ τῆς Ρωμαϊκῆς ἐξουσίας ἐσταυροῦντο; Μὰ εἶναι λογικῶς δυνατόν νὰ προσείη τις ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ τὰ ἐνδεχόμενα μαρτύριά του, ὡς τὰ προσείδεν ὁ Χριστός; Εἶναι δυνατόν νὰ ἦναι ἀνθρωπίνη πρόβλεψις, ἡ μετὰ τριήμερον τα-

Η ΟΜΟΛΟΓΙΑ ΔΥΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΑΓΓΛΩΝ

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ μεγάλου θριάμβου τοῦ Θεοῦ ἐν Ἀγγλίᾳ, δύο τῶν περιφανεστάτων ἀνδρῶν ἐκ τῶν ἀνομιμένων τῶ ὑπερφυσικῶν (τὰ θαύματα) ἦσαν ὁ Γαλθέρουος Οὐάιστ καὶ ὁ Λόρδος Λύττελτων διακρίνοντες εἰς τὴν νομικὴν ἐπιστήμην. Οἱ δύο οὗτοι ἐπροτάθησαν ἕκαστος διὰ συγγραμμῶν κατασκευρήσει τοὺς ὑπερφυσικὰς τοῦ ἐν τῇ Ἀγ. Γραφῇ ὑπερφυσικοῦ.

Οἱ δύο οὗτοι ἔκαμιν μίαν συνδιάσκεψιν. Κατ' αὐτὴν συνεζώνησαν ἕκαστος, ἵνα ἐπιτύχωσιν τοῦ σκοποῦ των καταρρήσει προηγουμένης δύο προτύπων τοῦ χριστιανισμοῦ, τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν εἰς τὸν χριστιανισμὸν ἐπιστροφὴν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Καὶ πρὸς τοὺς ἀνέλκθεν ὁ μὲν Λύττελτων νὰ συγγράψῃ βιβλίον ἀποδεικνύον ὅτι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος οὐδέποτε ἐπεστράφη εἰς τὸν χριστιανισμὸν, ὡς ἀναφέρουσιν αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων καὶ ὅτι ἡ ἀναφερομένη ἐπιστροφή ἦτο μῦθος, ὁ δὲ Οὐάιστ ἀνέλκθε νὰ συγγράψῃ ἕτερον βιβλίον ἀποδεικνύον ὅτι ἡ ἀναφερομένη ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ ἦτο μῦθος. Κατὰ τὴν δευτέραν συνάντησιν των ὁ Οὐάιστ λέγει εἰς τὸν Λύττελτων:

«**Ὁὐ σὰς ἐπιφορτίσω νὰ μοῦ παράγῃτε σεὰς τὰ γεγονότα διότι εἰμαι κάπως ἀδαὴς τῆς Βίβλου».**

Εἰς ταῦτα ὁ Λύττελτων ἀπήντησεν ὅτι καὶ αὐτὸς ἦτο κάπως ἀδαὴς τῆς Γραφῆς καὶ ἐδοκίμαζετο ἐπὶ τοῦ Οὐάιστ ἕκαστος τοῦ δῶσθαι τὰ γεγονότα.

Τότε εἶπεν ὁ εἰς εἰς τὸν ἄλλον· «**Ἐὰν θέλωμεν νὰ εἴμεθα εὐλαβικοὶ εἰς τὸ ζήτημά μας, πρέπει τοὺλάχιστον νὰ μελετήσωμεν τὰ τεκμήρια».** Τοῦτο καὶ ἀνέλκθεν νὰ πράξωσι.

Πολυαριθμοὺς σὺνεντεύξεις ἔσχον οἱ δύο οὗτοι ἄνδρες, καθ' ἕνα χρόνον προητοιμαζόν τὰ συγγραμμὰ των. Κατὰ τινα τῶν συνδιασκέψεων τούτων ὁ Οὐάιστ εἶπεν εἰς τὸν Λύττελτων ὅτι ἐν ᾧ ἐμελέτα τὰ τεκμήρια ἤρχισεν νὰ αἰσθάνηται ὅτι ὑπάρχει τι τὸ ἀληθὲς ἐν αὐτοῖς. Ὁ Λύττελτων ἀπήντησε ὅτι ἔχειρε, διότι ὁμίλησε οὕτω περὶ τοῦ ζητήματος, καθὼς καὶ αὐτὸς εἶχε κάπως κλονισθῆ ἐν ᾧ ἐμελέτα τὴν περὶ ἐπιστροφῆς τοῦ Παύλου μαρτυρίαν. Τέλος μετὰ τὸ πέρας τῆς συγγραφῆς τῶν βιβλίων, εἰ δύο ἄνδρες συνητήθησαν. Ὁ Οὐάιστ εἶπεν εἰς τὸν Λύττελτων, «**Ἐγραψες τὸ βιβλίον σου;**» Οὗτος ἀπήντησε καταφατικῶς, προσέθετας ἑμῶς «**ἐνῶ,**

(Ὁὐάιστ, ἐμελέτων τὴν μαρτυρίαν, καὶ ἐξύγιζον αὐτὴν κατὰ τοὺς παρὰδεδομένους περὶ νομικῆς μαρτυρίας νόμους, κατεπέσθην ὅτι ὁ Παῦλος ἐπεστράφη ὡς περιγράφεται ἐν ταῖς Πράξεσι τῶν Ἀποστόλων καὶ ὅτι ὁ χριστιανισμὸς εἶναι ἀληθὴς» ὑπὸ τῆν ἐπιρρῆσιν δὲ ταύτην συνέγραψα τὸ βιβλίον μου». Τὸ βιβλίον τοῦτο δύναται νὰ τὸ εὕρη τις σήμερον εἰς πρώτης τάξεως βιβλιοθήκας.

«**Καὶ ἐγὼ»** ἀπήντησε ὁ Οὐάιστ, ἐν ᾧ ἐμελέτων τὰ τεκμήρια τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ζυγίζων αὐτὰ κατὰ τοὺς ἀγνωρισμένους νόμους περὶ νομικῆς μαρτυρίας κατεπέσθην ὅτι τῷ ὄντι ὁ Ἰησοῦς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, ὡς ἱστοροῦσι τὰ εὐαγγέλια» συνέγραψα δὲ τὸ βιβλίον ὑπὸ τῆν ὄψιν ταύτην». Καὶ τὸ βιβλίον τοῦτο δύναται νὰ εὕρηθῃ ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις ἡμῶν.

(Ἐκ τῶν ὁμιλιῶν τοῦ Ἀγγλου Τορρῦ).